

Plán Izrael-Paraguay z roku 1969

V roce 1969 zahájil Izrael tajnou iniciativu, která měla podpořit dobrovolnou emigraci Palestinců z Gazy do Paraguaye, s cílem přesídlení 60 000 osob jako demografická strategie po šestidenní válce v roce 1967. Plán byl formalizován rozhodnutím Shin.Taf/24 ze 29. května 1969 a zahrnoval vysoké představitele, včetně premiérky Goldy Meirové a šéfa Mosadu Zvi Zamira. Palestincům sliboval nový život v zahraničí s finančními pobídkami, půdou, prací a podporou kulturní integrace. Přesto bylo přesídleno pouze 30 osob, než plán v roce 1970 zkolaboval po násilném incidentu, který odhalil jeho selhání. Pro zúčastněné Palestince byla zkušenost poznamenána hlubokým podvodem: slibován jim byl život v Brazílii, ale místo toho byli opuštěni v Paraguayi bez slíbených zdrojů či podpory. Tento článek se zaměřuje na jejich svědectví, aby osvětlil lidské náklady této nešťastné politiky.

Rámec plánu a sliby

Iniciativa, zprostředkovaná Mosadem a koordinovaná prostřednictvím izraelské cestovní kanceláře Patra, vlastněné Gadem Greiverem, nabízela Palestincům v Gaze lákavý balíček: jednorázovou platbu 100 dolarů (dnes přibližně 750 dolarů), plně hrazené cestovní náklady, okamžité povolení k pobytu v hostitelské zemi, cestu k občanství během pěti let, zemědělskou půdu, pracovní příležitosti a podporu kulturní integrace, včetně jazykové pomoci. Paraguay pod vedením diktátora Alfreda Stroessnera souhlasila s přijetím emigrantů za platbu 33 dolarů na osobu, s předstihem 350 000 dolarů za prvních 10 000, s představou, že budou pracovat na rozvoji zemědělství.

Pro Palestince byly tyto sliby obzvláště lákavé. Gaza v roce 1969 čelila ekonomické stagnaci a tlakům izraelské okupace, což činilo vyhlídku na nový začátek v Brazílii – zemi, kterou Patra často ve svých náborových kampaních zdůrazňovala – velmi přitažlivou. Agenti programu propagovali jako strukturované přesídlení s pracovními místy, pozemky a pomocí při učení portugalštiny či kulturní integraci, zaměřujíc se na jedince zoufalé po stabilitě. Slib Brazílie s její zavedenou arabskou diasporou a ekonomickými příležitostmi ostře kontrastoval s realitou, která je čekala.

Svědectví Palestinců: Podvedeni a opuštění

Svědectví Palestinců odhalují krutý podvod. Jedním z živých příběhů je příběh Mahmúda, Palestince naverbovaného prostřednictvím Patry s ujištěním o práci a půdě v Brazílii, doplněné podporou při učení portugalštiny a integraci do živé komunity. Obdržel dokumenty a letenku, jen aby po příletu do Asunciónu v Paraguayi zjistil, že byl podveden. Žádná Brazílie, žádná práce, žádná půda, žádná podpora kulturní integrace – pouze skromná platba 100 dolarů a povolení k pobytu, které mělo malou praktickou hodnotu. Mahmúdův příběh je typický pro podvod, kterému čelili ti, kdo se programu zúčastnili, a kteří se ocitli opuštěni v neznámé zemi bez zdrojů či komunity.

Další svědectví odrážejí pocit opuštěnosti. Třicet přesídlených Palestinců muselo čelit paraguayské jazykové a kulturní krajině – dominované guaraní a španělštinou – bez slíbené jazykové podpory. Zemědělská půda, která jim byla přislíbena, se nikdy neobjevila a žádné pracovní programy nebyly zavedeny. Účastníci se cítili „oklamáni“, že opustili Gazu, jejich očekávání strukturovaného přesídlení byla rozbita realitou izolace a zanedbání. Slib kulturní integrace, klíčový pro přizpůsobení se nové společnosti, zcela chyběl, takže jednotlivci byli ponecháni sami sobě v zemi bez palestinské diaspory, která by jim poskytla podporu. Tato opuštěnost prohloubila jejich pocit zrady, když si uvědomili, že byli součástí geopolitického manévru spíše než příjemci skutečné příležitosti.

Střelba na ambasádě v roce 1970: Reakce na nenaplněné sliby

Zhroucení plánu bylo urychleno dramatickým incidentem 4. května 1970 na izraelské ambasádě v Asunciónu. Dva palestínští emigranti, Talal al-Dimassi a Khaled Darwish Kassab, zastřelili Ednu Peerovou, pracovníci ambasády, v činu, který je často označován jako první případ palestinského terorismu v zahraničí. Kontext však naznačuje složitější příběh. Palestinci hledali pomoc na ambasádě poté, co se slíbený agent Mosadu – odpovědný za zařízení nemovitostí a pracovních příležitostí – neobjevil. Když je velvyslanec odmítl a jejich prosby ignoroval, jejich frustrace vyústila v násilí.

Tento incident vyvolává otázky ohledně označení „terorismus“. Činy těchto mužů, ač tragické a neospravedlnitelné, zdají se být zakořeněny v zoufalství nad nenaplněnými sliby půdy, práce a podpory. Cítili se opuštěni jak Izraelem, tak Paraguayí, a jejich útok byl méně plánovaným aktem politického násilí a více reakcí na zradu a zanedbání. Střelba odhalila plán mezinárodnímu zkoumání, vyvolala stížnosti arabských států u Organizace spojených národů a zastavila iniciativu. Také podtrhla hloubku palestinského rozčarování, protože nenaplněné sliby podnítily resentment a zoufalství.

Lidské náklady nenaplněných slibů

Nenaplněné sliby zanechaly hluboký dopad na zúčastněné Palestince:

- **Ekonomická devastace:** Platba 100 dolarů byla zcela nedostatečná pro založení životy v Paraguayi, kde nebyly poskytnuty žádné pracovní místa ani půda. Účastníci jako Mahmúd čelili okamžitým těžkostem, bez prostředků k obživě.
- **Kulturní a sociální izolace:** Bez jazykové podpory nebo programů kulturní integrace se Palestinci těžko přizpůsobovali paraguayské společnosti, kde dominuje guaraní a španělština. Absence palestinské komunity zhoršila jejich izolaci, na rozdíl od slíbené integrace do arabské diaspory v Brazílii.
- **Psychologická zrada:** Podvod – slib Brazílie, ale odeslání do Paraguaye – podkopával důvěru. Uvědomění, že byli pěšáky v izraelské demografické strategii, zanechalo v účastnících pocit vykořisťování a ztráty, umocněný nemožností návratu do Gazy.
- **Vynucené vysídlení:** „Dobrovolná“ povaha programu byla sporná, protože ekonomické tlaky v Gaze nutili k účasti. Být uvedeni v omyl ohledně cíle a opuštění po příjezdu prohloubilo pocit vysídlení.

Tato svědectví, i když omezená malým rozsahem plánu, zdůrazňují vzorec vykořisťování. Selhání plánu pramenilo z jeho neschopnosti splnit tyto závazky, což zanechalo Palestince opuštěné a Paraguay opatrnou vůči dalšímu zapojení.

Etické a geopolitické důsledky

Etické nedostatky plánu byly zřejmé. Kritici, včetně palestinských obhájců, tvrdí, že hraničil s vynuceným vysídlením, využívajícím zoufalství Gazy k redukci palestinské populace. Zapojení Mosadu, který zprostředkoval dohodu a přibližně ve stejnou dobu ukončil lov nacistů v Paraguayi, přispělo k vnímání manipulace. Tajnost dohody, skrytá až do střelby v roce 1970, podnítila obvinění z neetického chování. Paraguay, ze strachu z odporu arabských zemí, se rychle distancovala, přičemž Stroessner plán po incidentu zrušil.

Pro Palestince tato zkušenost posílila narativ vysídlení a narušené důvěry. Malý rozsah plánu – přesídlení pouze 30 osob – příliš nepřispěl k izraelským demografickým cílům, ale zanechal trvalé jizvy na účastnících. Lidské ztráty odrážejí důsledky politiky, která upřednostňovala strategii před lidskostí.

Dědictví a ponaučení

Plán Izrael-Paraguay z roku 1969 zůstává pouhou poznámkou v izraelsko-palestinském konfliktu, ale jeho dopad na několik málo účastníků je hluboký. Svědectví Palestinců o slibovaném životě v Brazílii – s půdou, prací a kulturní podporou – jen aby byli opuštěni v Paraguayi, odhalují lidské náklady geopolitických experimentů. Střelba na ambasádě v roce 1970, vyvolaná absencí slíbeného agenta Mosadu a odmítnutím velvyslance, odráží zoufalství těch, kteří byli zrazeni, a zpochybňuje zjednodušující označení jako „terorismus“.

Jak se objevují diskuse o podobných migračních návrzích, tyto příběhy slouží jako varování. Politiky řízené demografickými cíli musí upřednostňovat transparentnost a skutečnou podporu, aby se vyhnuly opakování selhání z roku 1969. Pro zúčastněné Palestince je plán krutou připomínkou nenaplněných slibů, jejich hlasy voláním po odpovědnosti tváří v tvář vysídlení a podvodu.